

30 oktyabr – Ümumdünya Repressiya Qurbanları Günü

*İşgəncədən qurtuldular
Qeyb oldular, qeyb oldular
Yüksəldilər, yüksəldilər
Cənnətdə rahat buldular.*

Bakı-2017

Ağayev İ. Əlabbas Müznib : həyatı, yaradıcılığı, əsərlərindən seçmələr. - Bakı : Elm, 2003. - 376 s. : foto.

Filologiya elmləri doktoru İslam Ağayevin oxuculara təqdim etdiyi bu kitab XX əsrin əvvəlləri və sovet hakimiyyəti illərində bir şair, publisist, naşir, tərcüməçi və ədəbiyyatşünas alim kimi fəaliyyət göstərmiş və hər iki rejimin siyasi repressiyalarına məruz qalmış Əlabbas Müznibin həyat və yaradıcılığı barədə monoqrafik tədqiqatdan və seçilmiş əsərlərinin məcmuundan ibarətdir.

Atilla İ. Hüseyn Cavidin həyatı və taleyi = The poet of century. - Bakı : Adiloğlu, 2009. - 177 s. : foto rəng.

Bu kitab başda Azərbaycan türk şairi Hüseyn Cavid olmaqla, sovet quruluşunun və Stalinin bilavasitə rəhbərliyi altında həyata keçirilən Azərbaycan represiya qurbanlarına-Azərbaycan şəhidlərinə ithaf olunur.

Atilla İ. Hüseyn Cavid: Mərd olun mərd ölün. - Bakı : Qanun, 2010. - 288 s. : foto, tablo.

Stalin epoxası və siyasətinin qurbanları barəsində qəmli bir dastanı xatırladan bu kitabda Cavidlərin və başqa namuslu və vicdanlı sovet adamlarının ağırlı-acılı həyatı işıqlandırılır. Qəddar və amansız bir quruluşda yaşamış insanların tarixi faciələri kitabından bəzi səhifələr varaqlanır.

Ələkbərli N. Ə. Bir ömrün rəngləri : Səməd Mənsurun həyat və yaradıcılıq səhifələri. - Bakı : Elm, 2000. - 80 s. : foto. - kiril əlifbasında.

N. Ələkbərli bu tədqiqat araşdırmasında görkəmli şair, naşir, aktyor və dramaturq Səməd Mənsurun həyat və yaradıcılığından, ömrünün müxtəlif səhifələrindən, əsrin əvvəlində xalqımıza göstərdiyi əvəzsiz xidmətlərindən bəhs edir.

Ələkbərli N. Ə. Mikayıl Rəfili : həyatı və yaradıcılığı. - Bakı : Qartal, 1998. - 100 s. : fot. - kiril əlifbasında.

Kitabda görkəmli tənqidçi, ədəbiyyatşünas, şair və tərcüməçi Mikayıl Rəfilinin zəngin, mübarizələrlə dolu ömür və yaradıcılıq yolundan bəhs edilir. Əsərdə ilk dəfə olaraq onun elmi-ədəbi irsi monoqrafik planda araşdırılır.

Ələkbərli N. Ə. Üç budaq: Əhməd Cavad, Mikayıl Müşfiq, Almas İldırım. - Bakı : Şirvanəşr, 2007. - 224 s. : foto.

Bu kitabda Azərbaycanın üç görkəmli şairinin-Əhməd Cavadın, Mikayıl Müşfiqin və Almas İldırımın portretləri ilə yanaşı, mənəvi və yaradıcılıq yaxınlıqları da əks olunmuşdur.

Qəhrəmanlı N. Ə. Vətən və İstiqlal aşiqi Əli Yusif Qəhrəmanlı. - Bakı : Avropa, 2010. - 285+12 s. : foto. - Əli Yusifin anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunur. - Kitabda görkəmli şair, alovlu publisist və milli istiqlal uğrunda mübariz Əli Yusifzadənin (1900-1937) həyatı, fəaliyyəti və yaradıcılığı ilə bağlı monoqrafiya, habelə əlavələr şəklində poetik və publisistik əsərləri daxil olunmuşdur. Kitabda Ə.

Yusifzadənin poeziya, publisistika, ədəbi quruculuq, dil və əlifba sahəsindəki dəyərli xidmətlərinə, ilk Cümhuriyyətin ideoloji prinsiplərinin işlənilməsi və hazırlanmasında əhəmiyyətli roluna da nəzər salınmışdır. Kitabda Əli Yusifin şeirlərinin və məqalələrinin mühüm qismi ərəb əlifbasından transliterasiyada ilk dəfə təqdim olunub. Bu araşdırmada, Şuşadan çıxmış Yusifzadələr nəslə, xüsusən Əli Yusifin atası, məşhur müəllim, tərcüməçi və jurnalist Mirzə Cəlal Yusifzadə, Əlinin qardaşı professor Alim Yusifzadə haqqında da bilgi almaq mümkündür.

Qurban T. Y. Həqiqət olduğu kimi. - Bakı : Adiloğlu, 2008. - 108 s. : foto.
Kitabda ilk dəfə olaraq Mikayıl Rəfilinin fəaliyyəti indiyədək oxuculara məlum olmayan arxiv materialları əsasında göstərilir.

Məmmədov K. Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr. - Bakı : Hədəf Nəşrləri, 2013. - 256 s. : foto.
Kitabda ayrı-ayrı görkəmli şəxsiyyətlərin tək-cə həyatından, əsərlərinin yaranması tarixindən, yaşadıkları dövrün hadisələri ilə əlaqəsindən danışılmamış, onların söylədikləri ibrətəməz orijinal kəlamlara da yer verilmişdir. Bu şəxsiyyətlərin arasında repressiya qurbanlarının da adı var.

Məmmədova Ş. Anaların fəryadı. - Bakı : Gənclik, 2006. - 508 s. : foto.
MTN-nin arxiv materialları əsasında yazılmış və Azərbaycan ictimaiyyətinə təqdim olunan bu kitab XX əsrin 20-50-ci illərində Azərbaycan qadınlarına qarşı repressiyaya əks etdirən, 2003-cü ildə nəşr edilmiş "Soyqırım analardan başlanır" kitabının davamıdır. Bu kitab repressiyaya məruz qalmış qadınların yaxınları üçün mənəvi dayaq, eyni zamanda tarixi həqiqətlərin oyanışına bir töhfədir.

Nəbiyev B. Ə. Didərgin şair : Almas İldırımın yaradıcılıq yolu. - Bakı : XXI - YNE, 2005. - 120 s.

Akademik B.Ə. Nəbiyevin ilk dəfə 1995-ci ildə işıq üzünə görmüş bu əsəri Azərbaycan mühacirət poeziyasının görkəmli nümayəndələrindən biri, alovlu vətənpərvər Almas İldırım haqqında ilk kitabdır. Burada bolşevik rejiminin amansız təqiblərinə məruz qalıb dəfələrlə sürgün edilən, ölüm təhlükəsi qarşısında keçmiş imperiyaya tərki edib, nakam ömrünü qürbətdə başa vuran şairin ədəbi irsi onun Azərbaycanda, Dağıstanda, Orta Asiyada, İranda, Türkiyədə nəşr edilmiş əsərləri əsasında tədqiq olunmuşdur. Ədəbiyyat və İncəsənət arxivində qorunan, digər məxəz və mənbələrdə səpələnmiş materiallardan faydalanan araşdırıcı ilk dəfə olaraq Almas İldırımın müfəssəl elmi tərcümeyi-halını yazmış, onun sənətkarlıq axtarışlarını təhlil etmişdir. Müəllif latın qrafikalı, Azərbaycan əlifbası ilə yenidən nəşrə hazırlayarkən ilk nəşrdəki bəzi qüsurları aradan qaldırmış, əlavə və düzəlişlər etmişdir.

Nəbiyev B. Ə. Əhməd Cavad. - Bakı : Ozan, 2004. - 128 s.
Tanınmış alim və ədəbiyyat tənqidçisi, akademik Bəkir Nəbiyevin bu kitabı görkəmli Azərbaycan şairi, 1937-ci ilin repressiya qurbanlarından olan Əhməd

Cavad haqqında ilk tədqiqatlardan biridir. Şairin qısa, lakin çox məzmunlu, ibrətamiz həyat və yaradıcılıq yolu əsərdə mənbələr əsasında xülasə edilmiş, onun Azərbaycan lirikasının nadir inciləri sayılan şeirləri, poemaları təhlil olunmuşdur.

Nəzmi Ə. Əhməd Cavad dünyası : poema. - Bakı : Nurlan, 2006. - 160 s.
Bu kitab müəllifin oxucularla beşinci görüşüdür. Kitabda böyük Azərbaycan şairi Əhməd Cavad haqqında tarixi həqiqətləri əks etdirən poema oxucuların müzakirəsinə verilir.

Soyqırım analardan başlanır . - Bakı : Vətən, 2003. - 224 s.
Oxuculara təqdim edilən bu kitab sovet cəza orqanlarının 20-50-ci illərdə Azərbaycanda törətdikləri kütləvi repressiyaların qurbanı olmuş Azərbaycan qadınlarının siyahılarından ibarətdir.

Ulutürk X. R. Mənim tanrım gözəllikdir... . - Bakı : Elm, 2009. - 248 s. : foto.
Kitab Azərbaycan ədəbiyyatının klassiki, mənzum dramaturgiyamızın banisi Hüseyn Cavid haqqında Xəlil Rzanın memuarlarından seçmələr əsasında hazırlanmışdır.

Vəzirova L. Yusif Vəzir Çəmənəminlinin publisistikası. - Bakı : Nərgiz, 2003. - 180 s. : şək.
Filologiya elmləri namizədi L.O.Vəzirovanın "Yusif Vəzir Çəmənəminlinin publisistikası" adlanan əsəri zəngin ədəbi, elmi materiallar əsasında yazılıb

Kitablarda

Almas Yıldırım (1907-1952) // Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı : dərslik. - Bakı : Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2007. – C.2. - S. 418-426.

Əhmədov B. Almas Yıldırım // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 3 cildə : dərslik. - Bakı : Apostrof, 2010. - C. 2. - S. 388-394.

Əhmədov B. Tağı Şahbazi Simürğ // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 3 cildə : dərslik. - Bakı : Apostrof, 2010. - C. 2. - S. 90-93.

Əhmədov B. Yusif Vəzir Çəmənəminli // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 3 cildə : dərslik. - Bakı : Apostrof, 2010. - C. 2. - S. 176-184.

Əhmədov B. Hacı Kərim Sanılı // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. – Bakı : 2010. – S.86-90.

Ələkbərli N. Ə. Almas Yıldırım // Üç budaq. - Bakı : Şirvanəşr, 2007. – S.5-89.

Ələkbərli N. Ə. Əhməd Cavad // Üç budaq. - Bakı : Şirvanəşr, 2007. – S.5-89.

Ələkbərli N. Ə. Mikayıl Müşfiq // Üç budaq. - Bakı : Şirvanəşr, 2007. – S.90-142.

Əlioğlu M. Bədii nəsrimizdə tarixi roman // Darıxan adamlar. 2 cilddə. - Bakı : Təhsil, 2009. – C.1. - S. 496-534. – Məqalədə tarixi romanlar ustaları Məmməd Səid Ordubadi və Yusif Vəzir Çəmənizəminlinin yaradıcılıqları təhlil olunur.

Əlioğlu M. Klassik nəsrimizin bəzi ənənələri // Darıxan adamlar. 2 cilddə. - Bakı : Təhsil, 2009. – C. 1. - S. 284-309. – Məqalədə repressiya qurbanları Yusif Vəzir Çəmənizəminli, Böyükağa Talıblının yaradıcılığı da qeyd olunmuşdur.

Əlioğlu M. Nəsrimizdə qadın azadlığı problemi : 30-cu illər // Darıxan adamlar. 2 cilddə. - Bakı : Təhsil, 2009. – C.1. - S. 367-380. – Məqalədə digər yazıçılarla yanaşı repressiya qurbanları olmuş Seyid Hüseyn və Qantəmirin yaradıcılığına da toxunulur.

Kənan A. Ağlaya-ağlaya sevdiyim yazıçı : Süleyman Sani Axundov // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 219-226.

Kənan A. Azərbaycan himninin müəllifinin faciəsi : Əhməd Cavad // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 7-21.

Kənan A. Bahar gecəsinə gedən yol : Tağı Şahbazi Simurq // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 57-66.

Kənan A. Bir ailənin faciəsi : Seyid Hüseyn // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 142-151.

Kənan A. Birinci Türkoloji Qurultayın qurbanı : Hənəfi Zeynallı // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 109-116.

Kənan A. Əliüseyn Dağlı kimdir? // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 180-189.

Kənan A. Əsəri əlindən alınmış tənqidçi : Əli Nazim // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 92-108.

Kənan A. Faciəli rolların qəhrəmanının faciəsi : Abbas Mirzə Şərifzadə // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 74-82.

Kənan A. "Koroğlu"nu erməniyə verməyən alim : Vəli Xulufu // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azərnəşr, 2011. - S. 83-91.

Kənan A. Qara taleyin dastanı : Almas İldırım // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 227-234.

Kənan A. Qəribə taleli alim : Salman Mümtaz // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 48-56.

Kənan A. Öz-özünü yandıran şair : Mikayıl Müşfiq // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 31-47.

Kənan A. Pyatiqorskidə həbs edilən yazıçı : Hacıbaba Nəzərli // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 152-159.

Kənan A. Repressiyanın sonuncu qurbanlarından biri : Yusif Vəzir Çəmən zəminli // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 117-128.

Kənan A. Səhnəmizin ilk repressiya qurbanı : Ülvi Rəcəb // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 67-73.

Kənan A. Vətənə qayıdış : Hüseyn Cavid // XX əsrdə repressiyaya məruz qalanlar. - Bakı : Azər nəşr, 2011. - S. 22-30.

Kərimov İ. Ruhulla Fətullah oğlu Axundov - Sidqi Ruhulla (1886-1969) // Azərbaycan teatr tarixi. - Bakı : Elm, 2008. - S. 570-574.

Tağı Şahbazi (1889-1938) // Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı : dərslik. - Bakı : Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2007. – C.1. - S. 71-73.

Təhmasib M. Ədib-alim : Yusif Vəzir Çəmən zəminli haqqında // Məqalələr. - Bakı : Elm, 2005. - IV fəsil = Yazıçı və folklor. - S. 140-147. - İlk dəfə "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetinin 1967-ci il 12 dekabr tarixli nömrəsində dərc edilmişdir.

Yaqublu N. Abbas Mirzə Şərifzadə // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S.185-210.

Yaqublu N. Ayna Sultanova // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S. 211-228.

Yaqublu N. Əhməd Cavad // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S. 229-267.

Yaqublu N. Heydər Hüseynov // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S.21-90.

Yaqublu N. Ruhulla Axundov // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S.133-184.

Yaqublu N. Salman Mümtaz // Ağrılı ömürlər. – Bakı : Yazıçı, 1990. – S.91-132.

Yusif Vəzir Çəmən zəminli (1887-1943) // Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı :

dərslük. - Bakı : Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2007. – C.1. - S. 118-133.

Yusif Vəzir Çəmənzəminli // Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı : dərslük. - Bakı : Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2007. – C.2. - S. 321-324.

Dövri mətbuatda

Abdulla M. Ruhun repressiyası : Azərbaycan Yazıçılar Birliyi - 75 // Respublika. - 2009. - 12 iyul. - S. 7. ; 14 iyul. - S.11. ; 15 iyul. - S.7.

Bayramoğlu A. Oqtay Sadıqzadənin sürgün xatirələri : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2011. - 4 mart. - № 50. - S. 6.

Bayramoğlu A. Umgülsümün "Qala xatirələri" və şeirləri // Ulduz. - 2011. - № 9. - S. 9-12.

Cəfərov F. 37-ci ilin repressiya qurbanlarından biri: arxiv sənədlərinin dili ilə : Hüseyn Cavid -130 // Respublika. - 2012. - 13 oktyabr. - № 230. - S. 6.

Dünyaminqızı Q. Birinci və sonuncu türk senzoru : Mirzə Şərif Mirzəyev: Görəsən, həyatımın sonuna kimi xalqımın qərəzsiz hissəsinə konkret faktlarla sübut edə bilərəm ki, mən düşmən deyiləm // Kəsp. - 2016. - 8-9 mart. - № 41. - S. 15.

Dünyaminqızı Q. İnsanların qorxduğu səs... : ədəbiyyatşünas Hənəfi Zeynallı haqqında // Kəsp. - 2014. - 9 oktyabr. - № 164. - S. 12.

Əhmədahlılar T. İki illərin şərəfzadələri : 1935-də Xalq artisti, 1937-də "Xalq düşməni" olmuş A.M.Şərifzadə // Mədəniyyət. - 2012. - 12 dekabr. - № 90. - S. 15.

Əhmədov B. Ədəbiyyat və repressiya ; xarakteri, genezesi və yanaşma meylləri // Azərbaycan. - 2012. - № 3. - S. 176-186.

Əliyev Y. Repressiya - bəşəriyyət əleyhinə törədilmiş vəhşilik aktı : ADR-90 // Xalq qəzeti. - 2008. - 25 may. - S. 8.

Əliyev Z. Repressiya yellərindən keçən sənət yolu : Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin oğlu Azər Rəsulzadə və nəvəsi Rais Rəsulzadə haqqında // Mədəniyyət. - 2014. - 31 yanvar. - № 8. - S. 12.

Əliyeva İ. Bir insan haqqında yalan və həqiqət : repressiya qurbanlarından Hənəfi Zeynallı haqqında // Azərbaycan. - 2010. - 19 iyun. - № 130. - S. 6.

Əliyeva İ. Fəaliyyətinə "əhsən", özünə düşmən dedilər : repressiya qurbanı Məhəmməd Həsən Hacinski // Azərbaycan : qəzet. - 2015. - 15 mart. - № 59. - S. 6.

Əliyeva İ. Haqsızlığa ölümü ilə üsyan etdi : alim-filosof Heydər Hüseynov repressiya illərində // Azərbaycan. - 2012. - 9 avqust. - № 176. - S. 4.

Əliyeva İ. Həyatı gülləyə tuş gəldi : repressiya qurbanları // Azərbaycan : qəzet. -

2015. - 5 mart. - № 51. - S. 10.

Əliyeva İ. Həyatı odlar içində keçib : repressiya // Azərbaycan. - 2012. - 12 sentyabr. - № 203. - S. 10. ; 11 sentyabr. - № 202. - S.11.

Əliyeva İ. 41 yaşında ölümünə fərman verildi : Ruhulla Axundov haqqında : Repressiya qurbanları // Azərbaycan : qəzet. - 2015. - 4 avqust. - № 165. - S. 5.

Əliyeva İ. Nikbin nəğmələrində siyasi motivlər "tapdılar" : Azərbaycanın ilk peşəkar qadın pianoçusu repressiya qurbanı oldu // Azərbaycan. - 2012. - 28 avqust. - № 190. - S. 7.

Əliyeva İ. O, xalqın düşməni deyil, böyük sənətkarı idi : [Xalq artisti Abbas Mirzə Şərifzadə haqqında] // Azərbaycan. - 2016. - 30 oktyabr. - № 240. - S. 4.

Əliyeva İ. Onun maarifçilik fəaliyyəti antisovet təbliğatı kimi qələmə verildi : Gülarə İbrahim // Azərbaycan. - 2012. - 25 noyabr. - № 263. - S. 7.

Əliyeva İ. Ölümə meydan oxuyan həqiqətlər : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2017. - 27 iyul. - № 160. - S. 5.

Əliyeva İ. Uydurulmuş cinayətin amansız cəzası : 1937-ci il repressiya qurbanlarından olan pedoqoq maarif komissarı Cuvarlinski haqqında // Azərbaycan. - 2012. - 16 sentyabr. - № 207. - S. 6.

Əliyeva İ. Yarımqıq ömrün hekayəti : repressiya qurbanları Bəkir Çobanzadə // Azərbaycan. - 2012. - 2 sentyabr. - № 195. - S. 6.

Əsədov B. Qırılmış ömür : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2007. - 11 oktyabr. - S.7.

Əsgərov B. Maqadanın açılmamış arxivi : 1937-ci il repressiya qurbanları // Respublika. - 2010. - 23 oktyabr. - № 232. - S. 4. ; 7 noyabr. - № 244. - S.8. ; 6 noyabr. - № 243. - S.8.

Əsgərov B. SSRİ-nin həbsxana və düşərgələr şəhəri : Maqadana 10 mindən çox azərbaycanlı sürgün olunub // Azərbaycan Müəllimi. - 2011. - 14 yanvar. - № 2. - S. 19. ; 28 yanvar. - № 4. - S. 21. ; 4 fevral. - № 5. - S. 21. ; 11 fevral. - № 6. - S.21.

Əziz B. Repressiyaya məruz qalan alimlər : Bakı Dövlət Universiteti // Azərbaycan. - 2009. - 1 oktyabr. - № 217. - S. 7. ; 2 oktyabr. - № 218. - S. 5. - Azərbaycan Dövlət Universitetində çalışan, 1937-ci ildə repressiyaya məruz qalmış şəxslər.

Fərəcov S. Taleyinə sürgünlük yazılan ədib : Hitlerin kitabını oxuduğu üçün repressiya olunmuşdu // Mədəniyyət. - 2015. - 16 yanvar. - № 4. - S. 15.

Fərəcov S. Mübariz ziyalı, folklorşünas və tərcüməçi : [folklorşünas, tərcüməçi Bəhlul Əfəndiyev (Behcət) haqqında] // Mədəniyyət. - 2016. - 19 fevral. - № 14. - S. 15.

Fərəcova Z. Dözümün daş sükutu : ədəbiyyatşünas-alim Salman Mümtaz haqqında // El. - 2012. - № 7. - S. 30-39.

Haqsızlığın daha bir qurbanı : Cümhuriyyət tələbəsi Surxay Şahsuvarov da canını sovetlərdən qurtara bilməyib // Kəspi. - 2016. - 6 yanvar. - № 1. - S. 15.

Xəlilzadə F. Günahsız müqəssirlər : şair, publisist, ədəbiyyatşünas Əlabbas Müznibin anadan olmasının 130 illiyi haqqında // Azərbaycan. - 2012. - 17 iyun. - № 132. - S. 7.

Xəlilzadə F. Günahsız Şuşalılar : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2012. - 9 dekabr. - № 275. - S. 7.

Xəlilzadə F. İşıqlı ömrün qara bəxti : 37-ci illərdə repressiyaya məruz qalmış, şair, yazıçı və ədəbiyyatşünas alim Hacıkərim Sanılı haqqında // Azərbaycan. - 2012. - 7 aprel. - № 74. - S. 7.

Xəlilzadə F. Qara bəxtli, ağ fikirli Sanılı : Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü, şair, yazıçı, ədəbiyyatşünas alim Hacıkərim Sanılı haqqında // Kəspi. - 2014. - 30 avqust. - № 138. - S. 7.

Xəlilzadə F. Qara yelin apardığı - Əhməd Cavad : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2007. - 6 may. - S.8.

Xəlilzadə F. Repressiya dalğasının qurbanı : Azərbaycan Yazıçılar Birliyi - 75 // Azərbaycan. - 2009. - 30 yanvar. - S. 7.

İrəvan xanlığı əzəli Azərbaycan torpağıdır : repressiya, soyqırım // Füyuzat. - 2008. - № 2(40). - S. 49-51.

İsayev Ə. Erməni fitvasının qurbanı : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2008. - 1 aprel. - S. 5.

İsayev Ə. Tarixin qan yaddaşı : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2009. - 14 aprel. - S. 6.

Kənan A. Müstəqilliyimizə imza atanın faciəsi : Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin görkəmli dövlət xadimi, repressiyaya məruz qalmış Cavad bəy Məlikyevqanov haqqında // Füyuzat. - 2014. - № 3. - S. 12-18.

Kənan A. Sürgünlərdə keçən ömür : Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, nasir, tərcüməçi Cəfər Bağırov haqqında // Respublika. - 2012. - 16 noyabr. - № 255. - S. 6.

Kənan A. Yeddi "günahkar" qardaşdan biri : repressiyaya məruz qalan Məmməd Ələkbərov haqqında // El. - 2011. - № 11. - S. 62-67.

Qaliboğlu E. Aşıq sənətimizin Mirzə Bilalı : repressiya qurbanı Mirzə Bilal haqqında // Mədəniyyət. - 2008. - 5 mart. - S. 10.

Qaliboğlu E. Repressiya 1937-72-ci illər // Mədəniyyət. - 2009. - 30 oktyabr. - № 79. - S. 7.

Qasımova M. Ölümə məhkum edilmiş talelər : repressiyanın qurbanı Seyid Hüseyn haqqında // Mədəniyyət. - 2009. - 23 aprel. - S. 14.

Qəribov M. 1937-ci il repressiyası dövründə Azərbaycan ziyalılarının ölkədən

sürgün edilməsində erməni kommunistlərin rolu // Füyuzat. - 2009. - № 5(49). - S. 36-40.

Quliyev V. "Bəy Behbud" Səlim bəy Behbudovdur // Xalq qəzeti. - 2009. - 26 aprel. - S. 7.

Məmmədov M. Repressiya qurbanı Vəli Xulufunun folklorşünaslıq fəaliyyəti // Ulduz. - 2012. - № 5. - S. 45-49.

Nəzirli Ş. N.Nərimanov: "Heç kim güllələnməsin..." // Xalq qəzeti. - 2012. - 19 avqust. - № 185. - S. 4. ; 26 avqust. - № 189. - S.4.

Nəzirli Ş. Məmməd Koxanın acı taleyi : 1937-ci il repressiya qurbanı // Xalq qəzeti. - 2006. - 26 noyabr. - S.8. .

Nizamiqızı H. Çətin ömrün gündəliyi : Mədinə Qiyasbəyli // Mədəniyyət. - 2012. - 17 avqust. - № 9. - S. 13.

Nuriyev A. Azərbaycan klassik ədəbiyyatının cəfəkeş toplayıcısı : repressiya illərində Salman Mümtazın bir yük maşını həcmində əlyazmaları yandırılıb // Kaspi. - 2011. - 4 may. - № 74. – S. 12.

Repressiya illəri mövzusunda konfrans // Kaspi. - 2017. - 20 may. - № 89. - S. 9.

Rüstəmli A. Cəfər Cabbarlı repressiyalar məngəsində // Azərbaycan. - 2008. - № 10. - S. 145-164.

Sabiroğlu F. İki ölüm arasında : repressiya illəri // Füyuzat. - 2009. - № 2. - S. 6-13.

Salmanlı R. Azadlıq fədaisi : repressiya qurbanı Qazanpapaq Məhəmməd haqqında // Azərbaycan. - 2016. - 14 yanvar. - № 8. - S. 7.

Salmanlı R. Azadlıq mübarizi : Repressiya qurbanı - Hacıbaba Cəbiyev // Azərbaycan. - 2009. - 17 aprel. - S. 6.

Salmanlı R. Bir ailənin faciəsi : 1937-ci il repressiyaya məruz qalmış Polad bəy haqqında // Azərbaycan. - 2010. - 13 aprel. - № 77. - S. 8.

Salmanlı R. Bir ailənin faciəsi : repressiya qurbanı Məhəmməd Qurbanov və onun ailəsi haqqında // Azərbaycan. - 2011. - 5 noyabr. - № 246. - S. 7.

Salmanlı R. Çırağı söndürülən ocaqlar : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2012. - 4 noyabr. - № 246. - S. 7.

Salmanlı R. Ermənilərin güdazına gedən müəllim : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2014. - 2 mart. - № 46. - S. 7.

Salmanlı R. Əvvəl varını aldılar... : repressiya qurbanlarından Soltan Əkbərov haqqında // Azərbaycan. - 2010. - 20 fevral. - № 40. - S. 7.

Salmanlı R. Güllələndən 25 il sonra verilən bəraət : repressiya qurbanı Ədil Bədərbəyov haqqında // Azərbaycan. - 2011. - 9 oktyabr. - № 223. - S. 6.

Salmanlı R. Güllələndən 77 il sonra arzuları çin olan alim : Vəli Xulufu - 120

// Azərbaycan. - 2014. - 13 iyun. - № 124. - S. 8.

Salmanlı R. Günahsız müqəssir : repressiya qurbanı Əşrəf Bədirbəyov haqqında // Azərbaycan. - 2010. - 23 sentyabr. - № 207. - S. 6.

Salmanlı R. Xalqının azadlığı üçün həyatından keçdi : repressiya qurbanları // Azərbaycan : qəzet. - 2015. - 6 sentyabr. - № 194. - S. 6.

Salmanlı R. İstiqlal mübarizi : repressiya qurbanları : Gizli ölüm düşərgəsində 8 il yaşayıb sağ qayıdan doktor Cahangir Ağzadəni Bakıda güllələdilər // Respublika. - 2012. - 17 avqust. - № 183. - S. 5. ; 18 avqust. - № 184. - S.5.

Salmanlı R. Qaçığın vəsiyyəti : Quruluxlu Əbdüləli : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2016. - 10 iyul. - № 145. - S. 7.

Salmanlı R. Məşəqqətli ömür : 1930-1937-ci illər repressiya qurbanlarından biri Ələsgər Şahbazov haqqında // Azərbaycan. - 2009. - 24 sentyabr. - № 211. - S. 7.

Salmanlı R. "Sürgün edilib" adıyla Bakıda güllələndi : Repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2015. - 8 fevral. - № 30. - S. 7.

Salmanlı R. Ot kökü üstə bitər... // Azərbaycan. - 2009. - 14 noyabr. - № 255. - S. 7.

Salmanlı R. Ölüm kamerasında "ürəyi dayanan" şair : repressiya qurbanlarından olan Hacı Kərim Sanılı haqqında // Azərbaycan. - 2010. - 27 iyul. - № 160. - S. 4.

Salmanlı R. Yarını aldılar, özünü də məhv etdilər : 1937-1938-ci illərin repressiya qurbanlarından biri Cabbar Məmmədəliyev haqqında // Azərbaycan. - 2014. - 15 noyabr. - № 249. - S. 6.

Sərvi S. "Şanlı nəsilərin yadigarıyam" : Rəfibəylilər nəslə Azərbaycan tarixində // El. - 2011. - № 5. - S. 2-13.

Sərvi S. Ağlıma gəlməzdi kiç onu güllələyəcəklər : repressiya qurbanı Xədicə Qayıbova haqqında // Hüquqi dövlət və qanun : Elmi-nəzəri, təcrübi aylıq jurnal. - 2013. - № 8. - S. 69-72.

Şərifli B. Almas İldırım günahı: Vətənə "can" deməsi... : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2014. - 23 may. - № 107. - S. 7.

Şərifli B. Gecə yarısı döyülən qapılar... : repressiya qurbanları // Azərbaycan. - 2015. - 15 sentyabr. - № 201. - S. 7.

Şərifli B. Sibirə qədər uzanan yol : ədəbiyyatşünas-alim Salman Mümtaz haqqında // Azərbaycan. - 2015. - 19 aprel. - № 82. - S. 6.

Sərvi S. KQB-nin izlədiyi adam : ədəbiyyatşünas-alim Salman Mümtaz haqqında // El. - 2011. - № 2. - S. 40-44.

Turan A. Seyid Hüseyn və Ümgülsüm Sadıqzadənin həyat dramı // Xalq qəzeti. - 2016. - 13 dekabr. - № 276. - S. 7.

Vahid T. Repressiyaya məruz qalan aşığılar : Mirzə Bilal haqq aşığı idi, kimsə onun ruhunu satın ala bilməzdi // Mədəniyyət. - 2012. - 3 avqust. - № 56. - S. 15.

Mövzuya həsr olunmuş bədii əsərlər

Axundzadə D. Müşfiqli günlər. - Bakı : "XAN" nəşriyyatı, 2015. - 175 s. : foto. - ("XAN" Xatirə Ədəbiyyatı ; VI kitab)

Əziz oxucu, Dilbər Axundzadənin "Müşfiqli günlərim" xatirə əsərinin hər bir səhifəsində Müşfiqin həyat sevgisi hiss olunur. Əsərin bir maraqlı cəhəti də budur ki, Dilbər Axundzadə xatirələr içərisində də xatirələrə yer ayırıb, bu da o dövr üçün az xarakterikdir, əsərdə Müşfiqi yaxından tanıyan bir çox insanların da xatirələrindən söz açılır...

Əfsəroğlu K. Bəraət : hekayə : repressiya qurbanlarının xatirəsinə // Ulduz. - 2006. - № 2. - S.65-68.

Hüseyn M. Yeraltı çaylar dənizə axır [səs yazısı]. - Bakı : "Avrasiya" Fondunun maliyyə dəstəyilə Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyətinin Bakı Tədris Müəssisəsinin Səsyazma studiyası, 2004. - 6 ak. - (Danışan kitabxana silsiləsindən).

Hüseynov R. Cavidlər // Vaxtdan uca. – Bakı : İşıq, 1989. – S.151-362.

Kamal R. Repressiya yuxuları : hekayə // Ədəbiyyat qəzeti. - 2017. - 20 yanvar. - № 2. - S. 9.

Qurbanov Ş. Sənsiz : 3 pərdəli drama. // Əsərləri. 3 cildə. – Bakı : Azərnəşr, 1968. – C.1. – S.91-145. – kiril əlifbası ilə.

Qurbanov Ş. Sənsiz // Sənsiz : pyeslər, librettolar, hekayələr və şeirlər. – Bakı : Yazıçı, 1988. – 183-215.

Qurbansoy F. Göylərin lacivərd ətkələrində : sənədli povest-kollaj. - Bakı : Qərənfil MMC, 2008. - 240 s. : foto.

Görkəmli Azərbaycan şairi Mikayıl Müşfiqin həyat və yaradıcılığının əsas mərhələlərini əhatə edən bu povest zəngin faktiki materiallar əsasında qələmə alınmışdır. Burada şairin bədii obrazı və dövrü sənədlərin dili ilə daha qabarıq şəkildə təqdim edilir.

Rza X. (Ulutürk). Azərbaycan : Almas Yıldırımına ithaf olunur // Seçilmiş əsərləri. 2 cildə. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - C.1. - S. 278.

Rza R. Qızıl gül olmayaydı : poema // Seçilmiş əsərləri. 5 cildə. – Bakı : Öndər, 2005. – C.4. – S. 216-262.

Sadıqzadə Q. Analar tək qalmasın. - Bakı : Şirvanəşr, 2009. - 312 s.
Kitabda Azərbaycan qadınlarının müxtəlif çeşidli taleləri, onların rast gəldikləri haqsızlıq, biganəlik və bu kimi mənfi cəhətlərdən bəhs edən əsərlər toplanmışdır. Müəllif bu əsərlərin qəhrəmanları haqqında baş verən təəssüf doğuran hadisə və əhvalatları inandırıcı şəkildə oxuculara çatdırıb bilər. A.P.Çexovun da bir neçə hekayəsi də müəllifin tərcüməsində kitaba daxil edilmişdir. Bu hekayələrin də mövzusu qadınların həyatından alınmışdır.

Sadıqzadə Q. Mənim nakam qardaşım. - Bakı : Çarşıoğlu, 2002. - 286 s.
Kitab müəllifin "Son mənzili Xəzər oldu"adlı iki hissədən ibarət sənədli-tarixi romanın davamı kimi maraqlıdır. Burada 1937-ci ildə repressiya qurbanları olmuş Seyid Hüseyin-Ümmügülüm ailəsinin başsız qalmış övladlarının əzab-əziyyətli, məşəqqətli həyatından, çətinliklərə, məhrumiyyətlərə məğrurluqla dözməsindən, xüsusən ortancıl oğul, böyük istedad sahibi olan Cığatayın başına gətirilən ədalətsizliklərdən bəhs edilir.

Sadıqzadə Q. Son mənzili Xəzər oldu : tarixi publisistik roman. **I hissə.** - Bakı : Gənclik, 1991. - 248 s. - kiril əlifbası ilə.

Sadıqzadə Q. Son mənzili xəzər oldu. **II hissə** : Tarixi-publisistik roman. – Bakı : Boz oğuz, 1998. – 325 s. – kiril əlifbası ilə.

Səfiyev N. Nicat : Hekayələr. - Bakı : Adiloğlu, 2012. - 68 s. : il.
Bu kitab müəllifin onuncu kitabıdır. "Nicat" toplusundakı hekayələrdə gənclərin sevgisindən, anaların müqəddəsliyindən, 1937-ci il repressiya qurbanlarının əzablı-əziyyətli həyatlarından və digər mövzulardan bəhs olunur.

Tərtibçi:

Sevil Əhmədova

**Ünvan:AZ-1022 Bakı şəh.,S.Vurğun küç.88;
E-mail: info@clb.az
URL:www.clb.az**

© F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2017

